

בקצב יהודי מרים הופמן

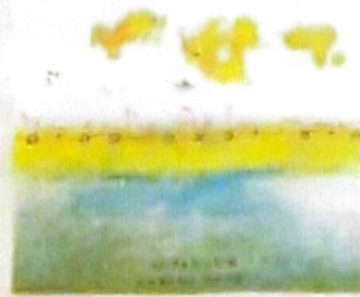
עופרי אליעז

Ya Salio De La Mar

(היא יצאה מהים) – שירי לאדינו

שירת הלדינו נתפשת,
בצדק או לא, כאקזוטית.
יש בה משהו ערכני
ומושך, שמתחבר בקלות
לגל 'מוסיקת העולם':
טרנד שגם אם דעך
במקצת, נשאר עדיין פעיל
ויוצר בכל רחבי הגלובוס.
הריכוך שיוצרי 'מוסיקת

Of the Flavors of the World

העולם' עושים לעתים לצלילים הזרים לטובת האחן
המערכית זוכה לעתים בביקורת, אבל לפעמים דווקא
ניסיון הגישור הזה מביא לתוצאות מיוחדות.
כזה הוא האלבום 'היא יצאה מהים'. עופרי אליעז מחברת
בין הלאדינו לפידיון העולמי באופן גלוי ומצוהר. הלחנים
המסורתיים נשמרו כמות שהם ואין היא עושה בהם
מניפולציות, אך האווירה שעוטפת אותם סוגגה ומולאה
בצלילים וככלים ממקומות ומזמנים שונים. וכך יכול
השיר המוכר 'אברהם אבינו' לקבל סולו חצוצרה ג'אזי,
ולשכן לצד רצועת הנושא היפה 'היא יצאה מהים' בסגנון
ימי הביניים. ונשימת סטריאו אחת אחרי, מגיע 'ציר
משלו' במעטפת סמי אלקטרונית אך עם זאת באווירה
קתרולית. בצמוד לסולו פסנתר המתכתב עם העוד.
את קולה הצלול והחם של אליעז מלווים נגנים מז'אנר
מוסיקת העולם שאיתם הקליטה בניו-יורק, ובהם
המתופפת האמריקנית ראקי דנויגר ונגן העוד עומר פארוק
סקבילק שכבר בעבר שיתף פעולה עם יוצרים ישראלים.
השירים באלבום הנוכחי נחלקים לשתי קבוצות עיקריות.
שירים דתיים, וסקבץ בלדות עממיות העוסקות באהבה
ומוות ובהן שורות כמו "אם הים היה עשיר מתלב/ הייתי
נעשה דייג/ דג את כאבי עם מילות אהבה".
השאלה היא אם עצם היותם של השירים מושרים כשפתם
העתיקה של יהודי ספרד צריכה לתייג אותם כ'מוסיקה
יהודית', או שמא ראוי שה'מוסיקה הישראלית' תקבל אל
בין שורותיה זמרים מקומיים גם אם אינם שרים באנגלית,
אלא מצילים מן השכחה שפות שליוו אותנו תרבה לפני
היות דגל הכוכבים והפסים מקור התרבות היחיד שלנו.
העיבודים המסוגננים וההפקה המוקפדת מעבירים את
השירים המסורתיים פאזה. לא רק הנצחה היסטורית של
תרבות שהיתה ואיננה, אלא לחגים עממיים שבהיותם
כאלו שצמחו מלמטה ולאורך שנים, יש בהם גמישות חם
ניתנים לאלתור, למשיכה לכיוונים מעוותים, לחיבור אל
הקיום המוסיקלי העכשווי.